

Bir Kadında *Psychoda albipennis*'in Neden Olduğu Ürogenital Myiasis

Esin GÜVEN¹, Sırrı KAR¹, Nihal DOĞAN², Zafer KARAER¹

¹Ankara Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Parazitoloji Anabilim Dalı, Ankara, ²Osmangazi Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Parazitoloji Bilim Dalı, Eskişehir, Türkiye

ÖZET: Bu olguda, 50 yaşındaki bir kadında *Psychoda (P.) albipennis*'in neden olduğu ürogenital myiasis rapor edilmektedir. Söz konusu şahıs, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde idrar kesesi ameliyatı olduktan sonra, idrarında küçük, beyaz renkli, hareketli parçalar olduğu iddiasıyla tekrar hastaneye başvurmuştur. Hastanın idrarında yapılan parazitolojik muayenede 3 adet 4. dönem *Psychoda albipennis* larvasına rastlanmıştır. Parazitin atılmasına ve komplikasyonların önlenmesine yönelik olarak gerçekleştirilen antibiyotik ve idrar yolu antiseptiği uygulamaları sonucunda hastanın şikayetleri ortadan kalkmıştır. Olgu, idrar kesesi operasyonu sonrasında görülmüş olmasından ve parazitolojik muayene noktasına gelinceye kadar geçen süreçte, hastanın geçirdiği tanı ve tedavi evrelerinden ötürü hekimlik açısından önemli bulunmuştur.

Anahtar Sözcükler: *Psychoda albipennis*, ürogenital myiasis, insan

Urogenital Myiasis Caused by *Psychoda albipennis* in a Woman

SUMMARY: We report the case of urogenital myiasis caused by *Psychoda albipennis* in a 50-year-old female patient who had a urinary bladder surgery at Osmangazi University, Faculty of Medicine. After the surgery she returned to the hospital claiming that she had seen small, white colored, active particles in her urine. The examination of the material revealed the presence of 3 larvae, which were identified as the fourth stage of the moth fly *Psychoda albipennis*. The complaints of the patient disappeared after antibiotic and antiseptic treatment of the infested area. This case is of special interest due to the fact that parasites were seen after urinary bladder surgery.

Key Words: *Psychoda albipennis*, urogenital myiasis, human

GİRİŞ

Insecta sınıfı, Diptera dizisine bağlı sineklerin yumurta ve larvalarının canlı insan veya hayvan dokularında gelişmeleri esnasında oluşturdukları reaksiyonlar "myiasis" olarak tanımlanmaktadır. Bazı sinek türleri, normal koşullarda, larvalarının gelişimi için leş, çöp, lağım gibi ayrışmakta olan organik yapıları tercih etmekte, ancak bulunduğu ortamda ki duruma göre canlı üzerinde bulunan ve larvaları için uygun beslenme alanı olarak kullanabileceği vücut kısımlarına, irinleşmiş, ayrışmış organik içerikten zengin, yaralı dokulara da larva veya yumurta bırakabilmektedirler. Bu durum "fakültatif-şarta bağlı myiasis" olarak isimlendirilmektedir (1, 6, 7). Fakültatif myiasis olgularına insanlarda, özellikle tropik ve subtropik bölgelerde, özellikle de sıcak mevsimlerde sıklıkla rastlanabilmektedir. İnsanlarda çok fazla karşılaşılmamakla birlikte

görülebilir, tanısı ve oluşturduğu reaksiyonlar açısından çoğu kez özel bir konuma sahip olan fakültatif myiasis olgularından biri de "ürogenital myiasis"tir. Pek çok sinek türüne ait larvalar tarafından oluşturulmuş ürogenital myiasis olguları ile karşılaşabilmektedir. Bu konu ile ilgili olarak, Cezayir' de, 37 yaşındaki bir kadında *Fannia canicularis*'in (12), Hindistan'da 45 yaşındaki bir kadında (17) ve Malezya'da 76 yaşındaki bir erkekte *Chrysomya bezziana*'nın, (14), İspanya'da, 86 yaşında (2) ve Brezilya'da 19 yaşında bir kadında *Sarcophaga spp*'nin (11), Avrupa'da 86 yaşında bir erkekte *Thyrsoctenema incislobata*'nın (13), Brezilya'da 21 yaşındaki bir erkekte *Dermatobia hominis*'in (11), Hindistan'da *Megaselia scalaris*'in (15), Türkiye'de *Eristalis tenax* (9) ve *Lucilia sericata*'nın (4) neden olduğu, ürogenital sisteme yönelik myiasis olguları örnek gösterilebilir.

İnsanlarda ürogenital myiasise neden olan diğer bir sinek türü ise *Psychoda albipennis*'tir. Özellikle Avrupa'nın ılıman iklimine sahip kısımlarında görülmekle birlikte Palaearctic bölgenin diğer bölümlerinde de bulunabileceği bildirilmiştir (18). İnsanlarda *P. albipennis* kaynaklı ürogenital myiasis olguları ile çok sık olmasa da karşılaşabilmektedir (4). Burada, 50 yaşındaki

Makale türü/Article type: **Olgu Sunumu / Case Report**

Geliş tarihi/Submission date: 18 Şubat/18 February 2008

Düzeltilme tarihi/Revision date: 04 Mart/04 March 2008

Kabul tarihi/Accepted date: 04 Mart/04 March 2008

Yazışma /Corresponding Author: Zafer Karaer

Tel: - Fax: -

E-mail: zafer.karaer@veterinary.ankara.edu.tr

bir kadında söz konusu sineğin larvaları tarafından oluşturulan ürogenital myiasis olgusu ve ilgili olguya yönelik tanı ve tedavi sürecindeki evreler irdelenmektedir.

OLGU

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde, idrar kesesinden ameliyat olan 50 yaşındaki bir kadın hasta, ameliyattan 1 ay sonra sık idrara çıkma ve idrarını tutamama gibi şikayetler nedeniyle, kontrol amaçlı cam kavanozda idrar topladığı sırada, idrarında küçük, beyaz renkte hareketli parçalar gördüğünü iddia ederek hastaneye tekrar başvurmuş, bunun üzerine çeşitli muayeneler gerçekleştirilmiş, bakteriyolojik ekimler yapılmış, ancak herhangi bir sonuç elde edilememiştir. Bu veriler ve şikayetlerdeki ısrarlı tutuma istinaden hasta Psikiyatri Kliniğine yönlendirilmiştir. Takip eden dönemde yapılan ilgili bilim dalları arası görüşmeler üzerine, hastada ürogenital myiasis olabileceği düşünülmüş ve hastadan idrarını iki gün biriktirmesi istenmiştir. Gelen idrar örneğinde iki adet larva görülmüş, ancak olası kontaminasyon riskini elemine etmek amacıyla gözetim altında bir gün tutulan hastanın idrarı yine toplanmış ve aynı gün içerisinde bir larvanın daha düştüğü görülmüştür. Düşen larvalar %70'lik etil alkol içerisinde alınmış ve mikroskop altında yapılan incelemelerinde *P. albipennis*'in 4. dönem larvası oldukları anlaşılmıştır (Şekil 1). Herhangi bir komplikasyona neden olmadan, kesede bulunma ihtimali olan larvaların atılmasını sağlamak amacıyla antibiyotik ve idrar yolu antiseptiği verilen hastanın takip eden dönemde herhangi bir şikayeti kalmamıştır.

Şekil 1. *P. albipennis*'in 4. dönem larvası

TARTIŞMA

İnsanlarda ürogenital myiasise neden olabildiği bildirilen *Psychoda albipennis*'in (4), Avrupa'nın ılıman iklime sahip kısımları başta olmak üzere Palaearctic bölgede görülebileceği (18), başta Ankara, Edirne, Tekirdağ, İstanbul, Bursa gibi iller olmak üzere Türkiye'nin değişik bölgelerinde de yaygın olarak bulunduğu bildirilmiştir (8, 16). Büyüklüğü 1-2 mm'yi geçmeyen ergin sineklerin vücutları gri-kahverengi yoğun

kıllarla kaplıdır ve bu yapısıyla küçük bir güve benzeri görünüme sahiptirler. Ergin sinekler evlerde, özellikle de nemli tuvalet ve banyolarda bulunurlar. Yumurtalarını 30-40'lı yığınlar halinde nemli, loş, bol bakteriyel üremesi olan alanlara bırakırlar. Sineğin 4 larva dönemi bulunmaktadır. Larvaları özellikle nemli ve kirli alanlarda, bozulmakta olan sebzelere ve meyvelerde, çöp yığınlarında ve kanalizasyonla sulanan bitkilerin olduğu yerlerde bulunur. İnsanlarda myiasis bakımından genellikle çok fazla öneme sahip olmayan bu sinek, bazen yumurtalarını ürogenital açıklığa bırakabilmekte ve dolayısıyla da fakültatif ürogenital myiasise neden olabilmektedir. Buna bağlı olarak idrar kesesi irritasyonu veya yangısı gelişebilmektedir. Enfeste insanların idrarlarında, yer yer atılan sineğe ait dördüncü dönem larvaları (4-8 mm) görmek mümkündür (3, 4, 18). İnsanlarda *P. albipennis* kaynaklı ürogenital myiasis olguları ile çok sık olmasa da karşılaşmaktadır. Daha önce Türkiye'de, Ankara'da 13 yaşında bir erkek çocukta (4) ve Sakarya'da 21 yaşında bir kadında *P. albipennis* larvalarının sebep olduğu ürogenital myiasis olgusu bildirilmiştir (16). İncelenen bu olguda ise bir ay önce idrar kesesi ameliyatı olan 50 yaşındaki bir kadında, aynı türden bir myiasis olgusu ile karşılaşmış olup, idrar ile atılan Myiasis nedeni larvaların *P. albipennis*'in 4. dönem larvaları olduğu anlaşılmıştır.

Psychoda albipennis'in 4. dönem larvaları beyazımsı gri renkte, yaklaşık 3-5 mm büyüklükte olup, kurtçuk şeklindedir ve hafif yassı bir görünüme sahiptir. Bazen kenarları dişçikli olabilen larvaların üzerleri kısa tüylerle veya pullarla kaplıdır. Vücudun dorsalinde yer alan plak sayısı değişken olup genellikle geriye doğru yer alan 7-8 halkada dikkati çeker. Kayış şeklinde olan plakların genişlikleri boylarının 3-4 katı kadardır ve arka uçlarında dişçik bulunmaz. Son halkada bulunan sifon ince yapıdadır ve boyu eninin 7-8 katı kadardır. Dipten uca doğru incelen sifonun uç kısmında, etrafı uzun kıllarla kaplı bir çift stigma vardır. Olgudan toplanan larvaların mikroskop altında yapılan incelemelerinde, araştırmacılar (3, 18) tarafından *P. albipennis*'in 4. dönem larvalarına yönelik olarak tarif edilen söz konusu özellikler ayrıntılarıyla ortaya konmuştur.

Myiasiste tedavi amacıyla, imkan veren dokulardan larvaların direkt olarak toplanabileceği, ilgili dokuya antiseptik ve komplikasyonlara karşı antibiyotik uygulamalarından, dokuya göre antiparaziter ilaçlardan yararlanılabileceği bildirilmiştir (5). Burada incelenen olguda da, gerek hastanın ürogenital sisteminde bulunabilecek larvaların düzgün bir şekilde atılmasını sağlamak, gerekse de olası komplikasyonların önüne geçebilmek amacıyla idrar yolu antiseptiği ve antibiyotik uygulamalarından yararlanılmış ve hastanın soruna yönelik şikayetleri ortadan kalkmıştır.

Sonuç olarak incelenen bu olgu ile, ürogenital myiasis tablolarında *P. albipennis*'in, idrar kesesine yönelik her türlü problem de myiasisin mutlak surette dikkate alınması gerektiği ve ürogenital myiasis tedavisi amacıyla ise antibiyotik ile idrar yolu antiseptiklerinden yararlanılabileceği anlaşılmıştır.

KAYNAKLAR

1. **Acha PN, Szyfres B.** 2003. Zoonoses and Communicable Diseases Common to Man and Animals. 3. Ed. Vol III. Parasitoses. *Pan American Health Organization, Scientific and Technical Publication*, No:580. p. 378.
2. **Cila G, Picó F, Peris A, Idígoras P, Urbietta M, Pérez Trallero E.** 1992. Human genital myiasis due to *Sarcophaga*. *Rev Clin Esp*, 190(4):189-190.
3. **Dinçer Ş.** 1997. İnsan ve Hayvanlarda Myiasis. In. *Artropod Hastalıkları ve Vektörler*. Eds. M.A. Özcel, N. Daldal., Türk. Parazitoloji Derneği Yayını, No.13, İzmir, s.169-233.
4. **Dinçer Ş, Tanyüksel M, Küçük T.** 1995. İnsanlarda *Psychoda* spp. (Diptera: Nematocera) ve *Sarcophaga* spp. (Diptera: Cyclorhapha) larvalarının neden olduğu iki myiasis olgusu. *Türkiye Parazit Derg*, 19(3):402-408.
5. **Krauss H, Weber A, Appel M, Enders B, v Graevenitz A, Isenberg HD et al.,** 2004. *Zoonosen, von Tier zu Menschen übertragbare Infektionskrankheiten*. 3. Auflage. Köln: Deutscher Ärzte-Verlag. p.605.
6. **Lucius R, Loos-Frank B.** 1997. *Parasitologie: Grundlagen für Biologen, Mediziner und Veterinärmediziner*. Berlin: Spektrum Akademischer Verlag. p. 38-51.
7. **Mehlhorn H, Piekarski G.** 1998. *Grundriß der Parasitenkunde*. 5. Auflage. Stuttgart: Gustav Fischer Verlag. p. 516.
8. **Merdivenci A.** 1970. Parasites in Turkey and parasitological publications. *Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Yayınları*, 9:322-340.
9. **Mumcuoglu I, Akarsu GA, Balaban N, Keles I.** 2005. *Eristalis tenax* as a cause of urinary myiasis. *Scand J Infect Dis*, 37(11-12): 942-943.
10. **Passos MR, Barreto NA, Varella RQ, Rodrigues GHS, Lewis DA** 2004. Penile myiasis: a case report. *Sex Transm Infect*, 80: 183-184.
11. **Passos MR, Carvalho AV, Dutra AL, Goulart Filho RA, Barreto NA, et al.,** 1998. Vulvar myiasis. *Infect Dis Obstet Gynecol*, 6(2): 69-71.
12. **Perez-Eid C, Mouffok N.** 1999. Human urinary myiasis caused by *Fannia canicularis* (Diptera, Muscidae) larvae in Algeria. *Presse Med*, 28(11): 580-581.
13. **Pospisil L, Povolný D.** 1980. Urogenital myiasis caused by the flesh fly, *Thyrsocnema incisilobata* (Pandellé, 1896) (Diptera, Sarcophagidae) in Central Europe: a clear demonstration of the agent in man. *Zentralbl Bakteriologie A*, 247(3): 418-423.
14. **Ramalingam S, Nurulhuda A, Bee LH.** 1980. Urogenital myiasis caused by *Chrysomya bezziana* (Diptera: Calliphoridae) in peninsular Malaysia., *Southeast Asian J Trop Med Public Health*, 11(3): 405-407.
15. **Singh TS, Rana D.** 1989. Urogenital myiasis caused by *Megaselia scalaris* (Diptera: Phoridae): a case report. *J Med Entomol*, 26(3): 228-229.
16. **Taylan-Özkan A, Babür C, Kılıç S, Nalbantoğlu S, Dalkılıç İ, Mumcuoğlu KY.** 2004. Urogenital myiasis in Turkey Taylan-Ozkan et al. Tropical Medicine Rounds Urogenital myiasis caused by *Psychoda albipennis* (Diptera: Nematocera) in Turkey. *Int J Dermatol*, 43: 904-905.
17. **Wadhwa V, Kharbanda P, Rai S, Uppal B.** 2006. Urogenital myiasis due to *Chrysomya bezziana*. *Indian J Med Microbiol*, 24(1): 70-71.
18. **Zumpt F.** 1965. *Myiasis in Man and Animals in The Old World*. Butterworths & Co. Ltd., London, p.267.